

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2465
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglašni oddelek „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Po nemškem plebiscitu

Zivimo v časih, ko se je marsikaj izmaličilo v grotesko, tako tudi izražanje ljudske volje potom volitev, ki pri boljše vikih in fašistih niti niso več volitve, marveč plebiscit. Tak plebiscit je imela v nedeljo tudi Nemčija, »tretja Nemčija«, ki so ji postavili vprašanje, ali potrdi Adolfa Hitlerja za državnega voditelja, to se pravi kancelarja in prezidenta obenem, ali pa ne. Dejansko pa je Adolf Hitler to postal že pred plebiscitom, in bi bil ostal tudi tedaj, ako bi se bila večina izrekla za »ne«. Toda tega se ni bilo treba bati, volilni porazi so v boljševiških in fašističnih državah neznani in nemogoči. Mussolini stavi n. pr. lahko italijanskim volilcem kakršnokoli vprašanje, na vsako bo odgovorilo 90 odstotkov z »da«. In Adolf Hitler je vsaj v tem zvest učenec Benita Mussolinija, dasi sta si v zunanji politiki srčito v laseh. Zaradi tega nas ne more prav nič presenetiti, da se je glasovanja udeležilo 43.529.710 volilcev, kar pomeni 95,7 odstotkov, in da je izreklo svoj »da« nič več in nič manj kakor 38.362.760 ali 89,9 odstotkov vseh vpisanih glasovalcev. Glasovnice z »ne« je torej oddalo 4.294.654 glasovalcev, kar daje nemškemu narodnim socialistom vendarle še neko podlago, da morejo zatrjevati svetu, da je bil plebiscit »svobodnen«.

Bili bi pristranski in neresni, ako bi skušali trditi, da je v številu 38.362.760 z »da« oddanimi glasovi večina takih, ki so bili izsiljeni direktno ali indirektno. Tega ne trdimo in ne bomo trdili, ampak priznamo nasprotno brez vsake rezerve, da bi bil Adolf Hitler dobil večino tudi v primeru, ako bi bile volitve zares popolnoma svobodne in bi bil imel magari tudi protikandidata, toda nikoli ne take večine, kakor jo je sedaj, ali pa vsaj volilna udeležba ne bi bila tako ogromna. Zato bi bil morda storil veliko boljše, ako bi bil opustil sedanjí diktatorski način. Svet bi takim volitvam vse drugače verjel in jih cenil. Toda fašistične metode, ki zahtevajo totalizirano državo, pač ne dovoljujejo svobodne opozicije, ne reflektirajo na kakšno relativno zmago in se z njo ne zadovoljujejo, ampak zahtevajo vse. Spraviti prav vse ljudi pod en sam klobuk, to je pa mogoče samo z boljševiškim ali fašističnim »plebiscitom«. Kako se to doseže, nam je pokazala že večkrat Italija, Rusija, pa tudi že Nemčija sama. Vendar moremo brez pretiravanja trditi, da take agitacije in pritiska, kakor v nedeljo nemška narodna socialistična stranka, ni doslej razvila še nobena druga nikjer. Nemški narodni socialisti so v tem daleč prekosili italijanske fašiste.

Iz poročil vseh evropskih, pa tudi samih nemških listov se da posneti, da je bila Nemčija ves pretekli teden eno samo trajno ogromno volilno zborovanje. Narodna socialistična stranka je mobilizirala za agitacijo vse svoje sile, od voditelja Adolfa Hitlerja do zadnjega člana napadalnih čet in najnižjega pristaša. Vse ta ogromni aparat se je posluževal radia, zvočnikov, kinematografov, listov, lepakov, letakov, letal, avtomobilov, motornih koles, železnice, ladij, čolnov in sploh vsega. Brez pridržka je tako treba priznati, da je propagandni minister Göbbels pokazal ob tej priliki ogromne organizatorične sposobnosti. V takih okoliščinah in pod tako kontrolo je bilo pač težko državljanu »tretje Nemčije« ostati doma, in na vsak način skoraj lažje oddati glasovnico z »ne«. Kdor se je abstinskiiral, je dobil že ipso facto »črno piko«, kdor je glasoval z »ne«, se je pa še lahko

Rezultati in ozadja sestanka v Florenci

Schuschniggovo bivanje v Italiji — Vojaška zveza — Stališče Francije — Schuschniggova zmaga na pritisk Vatikana

FLORENCA, 22. avgusta. Avstrijski zvezni kancelar dr. Schuschnigg je prispel semkaj včeraj z vlakom ob 10.43. Na kolodvoru so ga pozdravili Mussolini, državni podtajnik Suvich in zastopniki mesta. Po prihodu sta se sestala Mussolini in Schuschnigg že dopoldne k večurni konferenci, katero sta popoldne nadaljevala. Popoldne je odšel Schuschnigg s svojim spremstvom v Scarperijo, kjer je na terenu opazoval italijanske vojaške vaje. Pred italijanskim kraljem Viktorjem Emanuelom, Mussolinijem in Schuschniggom so po zaključku vaj defilirale vse čete, ki so se jih udeležile. Skupno je bilo zbranih okoli 120.000 vojakov.

FLORENCA, 22. avgusta. O namenu sestanka med Mussolinijem in Schuschniggom se doznajajo sledeče podrobnosti: Schuschnigg je prispel v Italijo na povabilo Mussolinija, da se dogovorita o nadaljevanju politike pokojnega Dollfusa. Znano je, da Mussolini Schuschniggu ni popolnoma zaupal in je hotel sedaj osebno vplivati nanj ter odstraniti vse njegove eventuelne rezerve. To se mu je baje tudi popolnoma posrečilo. Novi avstrijski

kancelar se je obvezal napram duceju, da bo vodil v notranjosti Avstrije, kakor tudi v zunanji politiki dalje delo in namere pokojnega prednika. Ker pa ima Italija še nove namere in si hoče po zadnjih vznemirljivih dogodkih pridobiti še večji vpliv na Avstrijo, je Mussolini predlagal Schuschniggu nove pogodbe, zlasti pa pogodbo glede pravice Italije vkorakati ob vsakem času v Avstrijo in braniti ne samo njeno samostojnost in neodvisnost, marveč tudi njen sedanjí režim. O tem, kaj je bilo v tem oziru med Mussolinijem in Schuschniggom sklenjeno, javnosti seveda ni mogoče ničesar izvedeti, vendar pa se zdi, da je Schuschnigg sprejel vse Mussolinijeve predloge in pogoje. Avstrija je danes tako zapredena v italijanske mreže, da je Schuschnigg ne bi mogel izvléči iz nje, tudi če bi to hotel, in se mora zato na vsak način vdati. K temu pa ga sili tudi zadržanje Francije, ki smatra Avstrijo za nekako vez med Parizom in Rimom, katerega hoče na vsak način pridobiti za skupno politiko proti Nemčiji.

DUNAJ, 22. avgusta. Ob priliki sestanka Mussolinija in Schuschnigga je vpra-

šanje popolnega pofašistenja Avstrije po zahtevi hajmvera stopilo zopet v ospredje. Znano je, da je bilo nedavno Starhemborgovo bivanje v Italiji tudi namenjeno temu cilju. Sedaj se pa zdi, da je Mussolini sam proti temu, ker meni, da za to v Avstriji še ni napočil najugodnejši čas. To stališče Mussolinija je tembolj razumljivo, ker je tudi želja Vatikana. Tako postaja jasno, da Mussolini noče rasprotovati nameram krščanskih socialcev kot protežirancu Vatikana, ki so proti fašiziranju Avstrije, dasi stoje fašistični hajmverovci takeorekoč pod njihovim nadzorstvom. Nastaja pa tako resna nevarnost, da bi Starhemborg poziknil s silo uveljaviti svojo voljo, saj je znano, da je nekoč že bil narodni socialist in se je le iz osebnih nagibov priključil Mussoliniju. Krščanski socialci zavirajo namere hajmvera tako preko Vatikana, ki vpliva zopet na Mussolinija. Schuschnigg upa zato kljub odporu hajmvera uveljaviti po dr. Enderlu sestavljeno ustavo v »drittes Reich« anno.

Položaj na Daljnem vzhodu

JAPONCI V ŠANGHAJU, INCIDENTI NA MEJI ANGLIJA NA STRANI JAPONSKO?

MOSKVA, 22. avgusta. Po poročilih iz Daljnega vzhoda se opaža v Mandžuriji novo gibanje japonskih in mandžurskih čet. Največjo senzacijo pa je vzbudilo poročilo, da so Japonci pričeli zopet izkrcavati čete tudi v svoji koncesiji v Šanghaju. Po vesteh iz Mandžurije japonske oblasti še dalje zapirajo uradnike in delavce ruske vzhodne kitajske železnice ter postavljajo na njihova mesta svoje ljudi. Število aretiranih znaša že preko 100. Tudi incidenti, zlasti na reki Amurju se nadaljujejo. V teku

zadnjega meseca je bilo na rusko-mandžurski meji 24 incidentov. Nobeden pa ni bil težjega značaja.

LONDON, 22. avgusta. V tukajšnjih političnih krogih se širijo vesti o angleško-japonskem sporazumu, ali celo zvezi za primer vojne med Rusijo in Japonsko. Na uradnem mestu se te vesti sicer zanikajo, potrjujejo pa se vendar, da je nastalo v zadnjem času med Anglijo in Japonsko znatno zblizanje. To se vidi tudi iz pisanja nekaterih angleških listov, ki hvalijo japonsko delo v Mandžuriji.

Slovo Cosynsa in Elsta

LJUBLJANA, 22. avgusta. Stratosferska letalca Cosyns in Elst sta napravila včeraj popoldne izlet v Kamnik in se izrazila navdušeno o planinskih lepotah Slovenije. Po vrnitvi jima je bil prirejen pred magistratom slovesen sprejem. Za sprejem se je zahvalil Cosyns v francoščini in zaključil svoj nagovor z vzklikom »Vive la Yougoslavie!« Vse govore je

nekako skril. Toda na svetu je že tako, da je vedno manj ljudi, ki bi bili pripravljeni iti z glavo skozi zid, zlasti ko vsak pameten uvidi, da je vsaj zaenkrat zid dosti trši ko glava. Bolj komodno je in morda tudi bolj življenjsko modro reči k vsemu »da« in imeti potem mir. Za vsako spremembo je potreben čas dozorevanja in zoritve in kdor bi jo hotel doseči prej, bi ustvarjal samo nepotrebne žrtve. Tako si torej prav lahko razlagamo, da je med tistimi 38 milijoni »da«, tudi precej milijonov takih, ki so bili oddani kot rezultat premišljevanja v navedeni smeri.

Toda kljub temu moramo naglasiti, da je narodni socializem v Nemčiji še vedno velik vsenarodni pokret in da je Adolf Hitler še vedno njegov veliki vodja, večji glede zaslonbe v narodu kakor pa n. pr. Benito Mussolini ali Staljin

prenašal ljubljanski radio. Zvečer je bil letalcema prirejen slavnostni banket, katerega je priredil Aeroklub. Danes dopoldne sta si letalca še ogledala nekatere zanimivosti Ljubljane in se ob 14. uri odpeljala z letalom v Zagreb, od koder odletita preko Dunaja domov v Bruselj, kamor bosta prispela najbrže jutri ob 16. uri. V Bruslju jima bo prirejen veličasten sprejem.

v Rusiji. Nemški narod katerega položaj je v svetu čisto svojevrsten, upa še vedno, da ga bo državni voditelj naposled pripeljal tja, kamor si želi v notranji in zunanji politiki, dasi bo to zelo težko, če ne že celo nemogoče. Med tem pa, ko se je narodni socializem skupaj z Adolfom Hitlerjem doslej lahko še kril za raznimi ovirami političnega značaja, se po glasovanju 19. tm. ne bo mogel več. Mrtev je Hindenburg, razgnan je Herrenklub in kakor izgleda, se je tudi vojska docela vdala. Tako ima sedaj Adolf Hitler vse pogoje, da popolnoma uresniči svoje namere. Od tega pa bo odvisno nazadnje, kako bo sodila o njem zgodovina; ali ga bo postavila na pedestal velikana ali pa ga bo vrgla v ropotarnico kot šarlatana. Nedeljski plebiscit pomeni zato začetek končne preizkušnje.

Vstop Rusije v Društvo narodov

ŽENEVA, 22. avgusta. Dopisnik »United Press« je izvedel, da je ruska vlada obvestila tajništvo Zveze narodov, da bo ob priliki jesenskega zasedanja vložila svoj predlog za sprejem v Društvo narodov. O tem poročajo tudi švicarski listi, ki pa zavzemajo proti sprejemu Rusije nasprotno stališče. »Journal de Geneve« pravi: V primeru, da napravi Društvo narodov nepopravljivo napako in sprejme Rusijo, mora Švica odkloniti vsako odgovornost, kajti država, ki je prekršila številne dogovore o miru in sramotno eksploatira svoje zavez-nike, ni vredna, da postane članica Društva narodov in njen pristop zato tudi ne more biti v skladu s poslanstvom te ustanove. Zato bi morala Švica nastopiti odkrito proti sprejemu.

V GRČIJI JE MIR.

ATENE, 22. avgusta. General Kondilis je izdal poročilo, v katerem pravi, da so bili ukrenjeni vsi potrebni koraki za popolno uničenje vseh namer zarotnikov in da vlada po vsej Grčiji mir in red. Ministrski predsednik Tsaldaris, ki se je mudil v Berchtesgadnu v Nemčiji, je takoj ko je bil obveščen o odkritju zarote, odpotoval v Monakovo, od tam pa z letalom domov. Obenem je brzojavno poklical domov tudi zunanjega ministra Maximosa, ki se je tudi mudil na počitnicah v tujini.

BEG ŽIDOV IZ NEMČIJE.

LONDON, 22. avgusta. Svetovna židovska konferenca je ugotovila, da je od Hitlerjevega nastopa do danes pobegnilo iz Nemčije 70 židov.

ARETACIJA V SOFIJI.

SOFIJA, 22. avgusta. Aretiran je bil bivši minister Bojan Smilov, ki je nedavno konferiral s pribočnikom kralja Ferdinandina in vzdrževal zveze z zastopniki neke velesile.

Dnevne vesti

Praznik velikega dogodka

Proglas odbora za proslavo 15letnice osvobojenja Prekmurja. 1919-1934.

Letos, dne 12. avgusta, je poteklo 15 let, ko so vkorakale jugoslovanske čete v Prekmurje. S tem je bilo Prekmurje osvobojeno in za večne čase pripojeno k Jugoslaviji.

Slavni so bili časi panonskih Slovencev, ko sta jim v stolnem Blatogradu kneževala Kocel in Pribina. Slovanska blagovestnika sv. Ciril in Metod sta se jala seme prave vere in prosvete po slovenski Panoniji, ki je bila močna vez in most med Slovani na severu preko Donave in na jugu preko Drave. In prav ta slovenska zemlja je postala žrtev tujege navala. Slovenski rod je krvavel in gineval skozi sto in stoletja, dokler ni slovenska Panonija nehala biti slovenska. Od nekdanjih številnih panonskih Slovencev je ostala le peščica na skrajnem jugu med Muro, Rabo in Krko. Tudi nad to slovansko zemljo je lebdela duh smrti in grozil udušiti zadnji ostanek panonskoslovenskega ljudstva.

V zadnjem hipu je posijal z juga žarek zarje Vidove preko Mure in prinesel veselo vest novega življenja umirajočemu narodu. Krj tisočeri junakov na bojiščih je bila prelita za vsak košček jugoslovanske zemlje, za svobodo vseh s

silo ločenih delov jugoslovanskega naroda. Vstala je Jugoslavija, zaživela in z močno silo si je morala graditi svoje meje. Premaknila se je tisočletna meja z Mure na sever. Dne 12. avgusta l. 1919. so zasedle jugoslovanske čete Prekmurje in izpolnile so se želje panonskih Slovencev po svobodi.

Letos poteka tedaj petnajsto leto svobodnega življenja. To jubilejno leto ne sme iti mimo nas neopaženo, ampak nam mora nuditi priložnost, da proslavimo ta največji dogodek v zgodovini Prekmurja, da poudarimo svojo neomajno ljubezen in vdanost do svojega narodnega vladarja in svoje jugoslovanske domovine.

Narodna društva v Lendavi proslavijo petnaistletnico osvobojenja pod visokim pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja v dneh 8. in 9. septembra t. l. Zato pozivamo vsa društva in vse prebivalstvo Prekmurja, da se polnoštevilno udeleži in sodeluje pri proslavi. Prav tako pa pozivamo tudi vse ostale naše prijatelje onstran Mure in Drave, da ob tej priložnosti obiščejo Prekmurje in v bratskem objemu proslavijo dan našega narodnega osvobojenja. — Odbor.

Končano filmanje Maribora in njegovega življenja. Zagrebški »Svetloton« je na povabilo zadruge Mariborskega tedna prispel v Maribor in filmal mesto ter njegovo življenje. Filmano pa je bilo mesto kakor tudi okolica s pokrajinskega, kulturnega, zgodovinskega, gospodarskega in tujkoprometnega vidika. Filmane so bile vse pomembnejše znamenitosti mesta in okolice, nadalje važnejši industrijski in drugi obrati. Filman je bil tudi otok in zaključne prireditve letošnjega Mariborskega tedna. Prav tako je bil filman letošnji Mariborski teden, vse njegove razstave in improvizirana otvoritev. Nadalje so filmali nastop malih harmonikarjev, življenje na našem živilskem trgu in po mestnih ulicah. V družbi pozna valcev naše okolice, z banovinskim arhivarjem prof. Bašem na čelu, se je »Svetloton« podal tudi v Slov. gorice in tam posnel tipične običaje naših vinorodnih krajev. Zvočni film bo dolg nad 1000 m in ga bodo že prihodnji mesec vrteli po vseh bioskopih v naši državi, pa tudi v tujini. Zamišljam, filmati Maribor in njegovo življenje, je vsekakor originalna in nedvomno najboljša reklama za pospeševanje tujkega prometa v Mariboru in njegovi okolici.

Iz »Nanos«. Danes zvečer ob 8. uri bo sestanek, ki je obvezen za vse članke društva. Na sestanku se bo razpravljalo o bližajočem se kongresu.

Nezgoda mladega motorista. Ko je včeraj popoldne popravil v Radvanju 20 letni dijak France Lobnik svoje motorno kolo, ga je pri tem doletela hujša nezgoda. Po nesrečnem naključju je prišel v stik z električno napeljavno in ga je tok omamilo do nezvesti. Ko se je nekoliko opomogel, se je podal peš v mariborsko bolnišnico, toda spotj mu je ponovno postalo zelo slabo in se je zopet zgrudil nezavesten. O nezgodi so bili obveščeni mariborski reševalci, ki so ponesrečenca prepeljali z avtom v bolnišnico.

Ukradena kobilica. V noči na pretekli torek so neznani tatovi odpeljali iz hleva posestnika Josipa Rezonja v Žitencih pri Sv. Juriju ob Ščavnici 10 let staro kobilico, vredno okrog 4.000 Din. Kobilica je dobre reje, srednje velikosti, rjave barve in ima na čelu belo liso, levo koleno pa ima oteklo. Sliši na ime »Prilica« in je zelo krotko živinč. Rezonja je prijavil tatvino orožnikom, ki so obvestili tudi pristojništvo mariborske policije, katero svari vse trgovce z živino pred nakupom.

Skrivnosten poročni prstan. V Magdalenski ulici se je odigrala sinoči manjša družinska tragedija, ki pa bi utegnila imeti hujše posledice. Žena nekega železniškega delavca J. K., je kakor pravijo, nevedoma zmešala srce nekemu svojemu prijatelju. Ko je bil njen mož na delu, sta se s prijateljem večkrat sestala. Pri tej priložnosti je razvijal načrte o lepši bodočnosti. Začel ji je prigovarjati naj zavzame poročni prstan, ki ga je nosila na levi roki. Vse to si je mlada žena tako hudo vzela k srcu, da je po manjšem prepirlu, ki ga je imela z možem, v samomirnem namenu spila večjo količino octove kisline. Nezvestino so jo našli ležati na tleh v sobi in so o dogodku takoj obvestili mariborske reševalce, ki so nesrečnico prepeljali v bolnišnico. Tam so ji zdravniki takoj izprali želodec in jo ohranili pri življenju.

Radio Ljubljana. Spored za četrtek 23. t. m. Ob 12.15: reproducirani koncert šramel-kvarteta; 12.45: poročila; 13: čas, razni plesi v koncertnih prireditvah (plošče); 19: plošče po željah; 19.30 »Regulacija Ljubljane« (Ciril Hočevnar); 20: plošče; 20.15: prenos iz Salzburga: simfonični koncert; 22: čas, poročila, prenos iz unionskega vrta.

Grajski kino. Danes zadnji dan zvočni vefilm »Pesem z neba«. V glavni vlogi najboljši in najsimpatičnejši pevec sveta Jan Klepura, Marta Eggert, Paul Kemp in Paul Hörbiger.

Kino Union. Danes zadnji dan znameniti film »Mata Hari« z najlepšim ljubavnim parom Greto Garbo in Ramonom Novarom v nemškem jeziku. Od jutri četrtega dalje vefilm iz ruskega življenja »Volga, Volga«.

Kdor hoče svež in zdrav ostati, naj popije eno do dvakrat na teden pred zajtrkom kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice.

Ljudje, ki trpe na otežkočeni telesni potrebi in ki jih zaradi tega mučijo krvno prenapolnjenost trebuha, pritisk krvi v možgane, glavobol, močno utripanje srca, dalje ki trpe na boleznih dančne sluznice, fišurah, hemeroidalnem zamačku, fistulah, jemljejo za izboljšanje črevesa jutraj in zvečer po četrtinko »Franz Josefove« grenčice. Vodilni zdravniki kirurških zavodov izjavljajo, da se poslužujejo »Franz Josefove« vode po operacijah z najboljšim uspehom. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Polnilna peresa z zlatim in navadnim peresom: Zlata Brišnik, Slovenska ulica 11.

Veliki načrti za zboljšanje naših cest. V Zagrebu je bilo te dni ustanovljeno društvo za ceste. Inicijativo za ustanovitev omenjenega društva so dali naši inženjerji in arhitekti ter zastopniki vseh gospodarskih in turističnih ustanov, kakor tudi avtobusni podjetniki in drugi interesi. Taka društva imajo tudi po drugih državah. Namen društva pa je združiti vse prizadete činitelje državne, samoupravne in privatne k skupnemu delu za zboljšanje cest in za nove cestne gradnje. To društvo je v naši državi tembolj potrebno, saj vsi vemo, da naše ceste niso prav v najboljšem stanju. Kako važno prometno sredstvo so v današnji dobi napredka in razvijajočega se turizma dobre ceste in koliko koristi bosta imela država in njeno prebivalstvo od lepih cest, ni treba posebej naglasiti. Društvo bo ustanovilo po vsej državi svoje podružnice, ki bodo sporazumno z občinskimi upravami in cestnimi nadzorniki razpravljale o vsem, kar prihaja v poštev za zboljšanje cest in za nove cestne gradnje.

Huda nesreča. Včeraj popoldne se je pripetila na Obrežju pri Studencih hujša nesreča. Pri prevažanju peska je konj brcnil 20letnega voznika Avda Kanizo s tako silo v glavo, da mu je prebil lobanjo nad levim očesom. Ponesrečenca so mariborski reševalci takoj prepeljali v mariborsko splošno bolnišnico, kjer pa leži že ves čas v agoniji in imajo zdravniki le malo upanja, da bo ostal živ.

Mlada sirota. Malonedeljski župan je vzel v rejo že pred 3 leti 11-letno Lojzko Sovečev, ko so ji pomrli starši, ki so bili viničari. Preteklo nedeljo pa je Lojzka pobegnila od županove hiše in se napotila proti Mariboru. Spotjo je beračila, prenočevala pa je kjer jo je zatekla noč. V Mariboru jo je kmalu prijel stražnik in jo odvedel na policijo, kjer je jokaje izpovedala svojo mlado žalostno zgodbo. Policija bo deklico odgonskim potom odpravila nazaj k Mali Nedelji.

Vlomilci na delu. V noči na pretekli torek so neznani vlomilci obiskali trafikno vdove Roze Foglove na Pobrežki cesti. S ponarejenimi ključi so odprli vrata in odnesli približno 1.500 cigaret in 50 Din, ki jih je bila pustila v predalu. Trafikantinja je vlom takoj opazila in ga prijavila policiji, ki poizveduje z vso vestnostjo za drznimi vlomilci.

Drobne vesti s policije. Preteklo noč je prespala v policijskih zaporih stara potepenka Milka Z., ker je nadlegovala v večernih urah moške in jih vabila na samotni kraj. Njej je delala družbo tudi nek »Neža R., ki se je tako nalezla močnega dalmatinca, da je obležala pijana kakor »čik« na ulici. Da pa lep par ni bil sam, so vtaknili v zapore tudi razgrajča Antona K., ki pa se danes ničesar ne zaveda, kar je sinoči počenjal. Zabeleženih imajo tudi več prijav, največ zaradi kršitve cestno-policijskega reda.

Srednjeevropska železniška konferenca zaseda pod vodstvom komercialnega vodje avstrijskih železnic na Dunaju in se je udeležujejo predstavniki jugoslovanskih, poljskih, češkoslovaških, italijanskih in madžarskih železnic. Na konferenci razpravljajo o važnih tarifnih in transportnih vprašanjih mednarodnega pomena.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 22.4 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 22 stopinjah 739.8, reduciran na ničlo pa 737.2; relativna vlaga 77; vreme je jasno in soparno; vremenska napoved pravi, da se bo v nekaj dneh poslabšalo.

Opozorilo lastnikom vojne škode

Po pravilniku o zamenjavi obveznic loterijske 2 in pol odstotne državne rente za vojno škodo se je pričela zamenjava 14. junija 1934. in bo trajala do 31. julija 1939. Dosedaj je predloženih obveznic vojne škode zaradi zamenjave 99 odstotkov vsega dolga. Zamenjavo je oddelek za državne dolge in državni kredit opravil pravočasno. Nove obveznice, ki se niso dvignjene, so lastnikom na razpolago, in to 1. v oddelku za državne dolge in kredit, če so mu stare obveznice izročili neposredno; 2. pri davčnih upravah, če so jih poslali po pošti ali pa potom davčnih uprav.

Nekateri lastniki starih obveznic se niso podvzivali, da bi bili dozdaj dvignili nove obveznice. Tako ravnanje zavlačuje delo in ustvarja oddelku za državne dolge in državni kredit ali pa davčnim upravam novo delo. Treba je še neizročene obveznice voditi upravno in računsko v evidenci.

Obveščajo se zaradi tega lastniki teh obveznic, ako jih do 31. avgusta 1934. ne dvignejo, da jih bodo oddelek za državne dolge in državni kredit in davčne uprave komisijsko popisale in zapečatile ter zaradi tega ne bodo mogle sodelovati pri zrebanju dne 1. septembra 1934. Pri tem zrebanju se bodo upoštevale samo serije in številke novih obveznic, ki so že izročene njihovim lastnikom. V interesu vseh lastnikov obveznic je torej, da vsi ti sti, ki so svoje stare obveznice izročili oddelku za državne dolge in državni kredit ali pa davčnim upravam, čimprej dvignejo nove obveznice.

V interesu tistih, ki so svoje obveznice vojne škode založili kot kavcije, depozite itd. pri drugih osebah ali ustanovah je, da se na podlagi čl. 21. pravilnika o zamenjavi pravočasno informirajo, ali so jim njihove obveznice zamenjali in kakšne so številke njihovih novih obveznic.

Pri tej priložnosti se opozarjajo vsi zainteresirani, da bo 1. septembra 1934. zrebanje. Izžrebali bodo 173 dobitkov, in sicer: 1 v znesku 200.000 Din, 2 po 100.000 Din, 5 po 50.000 Din, 15 po 20.000 Din, 50 po 5.000 Din in 100 po 3.000 Din.

Sodelovanje pri tem zrebanju bo omejeno samo na nove obveznice, v kolikor jih lastniki pravočasno dvignejo do 31. avg. 1934.

Iz železniške službe. Upokojen je revizor Josip Uranka v Mariboru; premeščeni pa so prometni uradniki Martin Hladnik s Pragerskega na Jesenice, Stanko Ruter iz Poljčan za šefa v Hrastnik, Klement Gomilšek iz Škofljice v Maribor, Martin Cerjak iz Murskega Središča v Maribor, Henrik Guničar iz Soteske v Središče, Mihael Likar iz Ljubljane na Pragersko, Ivan Čaf pa z Zidanega mosta v Maribor.

Pred otvoritvijo albanskega konzulata v Zagrebu. Zaradi poglobitve prijateljskih odnosov med našo državo in Albanijo je sklenila albanska vlada otvoriti v Zagrebu svoj generalni konzulat. V spoznanju z našo vlado je imenovala za svojega generalnega konzula Zagrebčana dr. Arturja Mariča.

Pri Mariborski koči so zažarele električne žarnice. Mnogo, rekli bi vse žrtvuje mariborska podružnica SPD za napredek in razvoj turizma na našem zelenem Pohorju. Da bi svoje goste čimbolj postregla in da bi jim pripravila čim udobnejše bivanje v svoji postojanki Mariborski koči, se je pogodila s sosedom Pohorskim domom za elektriko in tako elektrificirala svojo koč. Pred kratkim je ponosna Mariborska koč zažarela v svitu električnih žarnic.

Rezervni vodnjak na Betnavi bo kmalu dovršen. Zaradi naraščajočega števila mariborskega in okoliškega prebivalstva, mestna vodarna v zadnjih letih že ni več mogla zadostiti vsem potrebam. Ko so nastopili suhi poletni meseci je včasih primanjkovalo mestu in okolici vode. Preiskrba mesta z vodo je delala mariborske mu občinskemu svetu precej skrbi. — Mestna občina mariborska je že lani navela manjše posojilo, s katerim bo povečala vsaj za prvo silo svojo vodarno. Na Betnavi, kjer so izsledili močan podzemski vir, so že lani pričeli kopati rezervni vodnjak. Delo je bilo precej zamudno, vendar pa se bližajo zadnja dela h koncu. Vodnjak je globokejši kot so prvotno računali. Izkopali so ga 25 m globoko in so te dni utrdili dno ter montirali črpalke na električni pogon. Ko bodo vsa montažna dela končana, bodo vodnjak priključili na vodovodno omrežje. S tem pa še ne bo rešeno pereče vprašanje mestne vodarne. Mestna občina bo morala za bodoče misliti na novo vodarno, ki jo bo morala zgraditi na drugem kraju, ker so sedanje vodne žile že precej izčrpane.

Javna prošnja stolnemu župniku gosp. Umeku. Socialno čuteča javnost Vas v imenu deveteročlanske družine ubogega železniškega delavca Josipa Špesa, ki stanuje v Vaši viničariji v Vinarski ulici že nepretrgoma 23 let in kateri ste odpovedali stanovanje, najviljudneje prosi, da blagovolite priznati omenjeni ubogi družini in potrpeti z njo vsaj toliko časa, da dobi naravno stanovanje v železniški koloniji. Imejte, Vas ponovno prosi socialno čuteča javnost, usmiljenje z ubogim delavčevim rodbino, ki ne more dobiti nikjer druge primerne strehe.

Današnji trg je bil dobro založen. Kmetje so pripeljali 22 voz raznih poljskih pridelkov in okrog 30 voz sadja in grozdja. Cene grozdju že padajo, kakor tudi slivam. Pa tudi jajcam je cena padla in so jih prodajali po 6 za 3 Din. Kupčija je bila na trgu ves dopoldne zelo dobra in živahna.

Fašizem in cerkev

Vpliv cerkve in klera je v fašistični Italiji vedno večji

Fašizem se krha. Doživlja svojo notranjo, globoko krizo, ki mu resno grozi. Niti fašistično časopisje ne more več prikriti tega dejstva. Junjski dogodki v Nemčiji so zadali hud udarec tudi italijanskemu fašizmu. Sledili so jim dogodki v fašistični stranki sami: izključitev iz stranke in konfinacije nad 200 uglednih fašističnih veljakov, med njimi konfinacija poslanca Arpinatija, ki je veljal do včeraj za desno roko Mussolinija.

Mussolini je s svojimi naglimi ukrepi trenutno nedvomno zatrl sebi nasprotna gibanja, ki predstavljajo v bistvu spon tan izraz nezadovoljstva v fašističnih vrstah samih, ni pa s temi eksperimentalnimi kaznimi nikakor še rešil krize fašizma, ki v tej ali oni obliki prihaja še vedno do izraza.

Svetovno časopisje, ki je do včeraj še indiferentno ali celo s simpatijami do fašizma sledilo dogodkom v Italiji, je pričelo danes pisati o polomu fašističnega gospodarstva, o neuspehih fašistične ekonomske politike, ki pelje italijansko ljudstvo v propast in to prav sedaj, ko je fašizem z uvedbo korporacij vsaj formalno dovršil svoj ekonomski »ordo novus«, ki naj bi v prelomu s prejšnjim, liberalnim gospodarstvom pomenil začetek »nove, srečnejše ere«. Značilno pa je, da je Mussolini prav na začetku te »nove, srečnejše ere« z bridkostjo ugotovil, da je davčni višek v Italiji že tako stisnjen, da po tej poti država ne more iztisniti od državljanov niti čentezima več.

Neuspehi fašizma pa se ne kažejo samo na področju njegove ekonomske politike. Nič manj niso obsežni tudi na diplomatskem. Italija doživlja v zunanji politiki poraz za porazom. Njena dvorez na politika naletava na odpor celo tam, kjer bi ga vsaj trenutno še ne pričakovali.

Z diplomatskega vidika je za fašistično Italijo morda edina svetla točka — Vatikan. Odnosaji s sv. Stolicco so diplomatsko korektni in naravnost pristrčni. Vatikan, tako vsaj izgleda, je s svojo pozicijo v fašistični Italiji po lateranskem paktu in konkordatu zelo zadovoljen. Materialne usluge, ki mu jih je nudil fašizem, igrajo pri tem nedvomno veliko vlogo, ni pa nikakor prezreti koncesij verskega značaja, ki jamčijo katoliški cerkvi v Italiji privilegirano stališče. Zato odnosaji med Vatikanom in fašističnim režimom niso korektni in pristrčni samo v diplomatskem smislu. Dobri odnosaji od zgoraj se odražajo v okrepljenem vplivu cerkve in klera od spodaj. Dasi zveni paradoksalno za fašistično Italijo, je vendarle res, da zadobiva cerkvena oblast v Italiji vedno večjo veljavo.

Danes je postranskega pomena vprašanje, kdo je s konkordatom z dne 11. februarja 1929. več profitiral: Vatikan ali fašizem; tudi vprašanje podrejenosti drugega drugemu ne pride več v poštev. Dejstvo je, da je fašizmu v krizi, ki jo preživlja, avtoriteta katoliške cerkve nujno potrebna. Cerkev pa se v izvrševanju svoje duhovne misije že od nekdaj rada naslanja na močno posvetno oblast, ki ji jamči prost razvoj in privilegirano pozicijo, kakor je to primer v Italiji.

Mussolini ostaja slej ko prej antireligiozno orientiran, vendar se kot realističen politik pomena cerkve dobro zaveda. Zato je povsem razumljivo, da postaja vpliv cerkve in klera v italijanskem javnem življenju tem večji, čim globlja je moralna kriza fašizma.

Katoliška cerkev v Italiji ima v tem pogledu starodavno tradicijo za seboj. Ko na Apeninskem polotoku odpovedo že vse druge sile, stopi iz ozadja cerkev, ki zaigra svojo odločilno vlogo. To se v bistvu dogaja v današnji Italiji, ki jo je fašizem s svojim »sistemom totalitarnega poidiotenja«, kakor se je to dni duhovito izrazil neki francoski žurnalist, privedel do popolnega moralnega propada.

Fašistične fraze same danes ne vžigajo več. Zato jim je treba dati neko moralno podlago in avtoriteto duhovne oblasti, ki naj jih približajo ljudstvu. Notranja oblast fašističnega režima je tako naenkrat pomagala duhovščini do večjega vpliva in veljave. Mussolini je v moralnem razkroju fašizma intuitivno zapopadel pomen te moralne avtoritete, ki je fašizem nikoli ni poznal, in je pričel obsipati duhovščino z raznimi privilegiji, ki se zde površnemu opazovalcu nerazumljivi. Tako je značilna obveznost preventivne cenzure s strani cerkvenih oblasti za vse knjige, ki gotovo ni mila in ki pomenja pravo klerikalno diktaturo v današnji fašistični Italiji. To je le eden izmed tisočero primerov, ki nam kaže neko osnovno spremembo v odnosih med klerom in režimom v Italiji.

Fašizem izgublja na avtoriteti in se zato zateka k cerkvi, ki naj ga reši pred polomom, ki mu grozi. Cerkev je s svojo pozicijo zadovoljna in skuša to ugodno konjunkturo izrabiti zase.

Dosedanji razvoj dogodkov kaže, da se ji je to v veliki meri posrečilo. Govori se že o fašistični stranki kot bodoči »totalitarni katoliški stranki«, ki naj zamenja sedanji fašistični režim s »klerofašizmom«. Te napovedi so sicer preuranjene, a ne da se utajiti nekega ožjega sodelovanja klera in cerkve s fa-

sističnim režimom, ki utegne imeti za razvoj razmer v Italiji pomembne in dalekosežne posledice.

Dr. B. V.

Ptuj

Vodja tukajšnje podružnice Reihardove veletrgovine, g. August Švaiger je bil za zasluge za podjetje povišan za ravnatelja centralnega podjetja. Našemu naročniku prisrčne čestitke.

Aretacija okradene tatice. Pred kratkim se je vozila z železnico v Maribor Antonija Mavričeva, posestnica v Ljutomeru. Na postaji v Ptujju je vstopila v isti kupe neka mlada nepoznana ženska in se začela z njo razgovarjati. Ko se je čez nekaj časa Mavričeva za trenotek odstranila, je neznanka porabila priliko in ukradla iz torbice, ki jo je Mavričeva pustila v kupeju, ves denar v znesku 1800 Din. Tatvino je Mavričeva opazila šele v Mariboru po izstopu iz vlaka, ko neznanke ni bilo več nikjer. Prijavila jo je oblasti, ki je končno neznanko izsledila v osebi 20-letne Marije Podbreznikove od Sv. Urbana. Pri zaslišanju je Podbreznikova tatvino sicer priznala, trdi pa, da jej je bil denar zopet ukraden, ko je prenočila — pri zakoncih Gajserjevih na Spodnjem bregu pri Ptujju. Nadaljnja preiskava je dognala, da je njena trditev točna, ker so pri hišni preiskavi pri Gajserjevih zaplenili razno blago, ki je bilo, kakor dognano, kupljeno za denar, ki je bil ukraden tatici. Marijo Podbreznikovo so orožniki oddali v zapore okrajnega sodišča v Ptujju, kamor so izročili tudi za ukraden denar kupljeno zaplenjeno blago.

Razbojništvo nad čebelami. Zaradi ajdove paše je prepeljalo več čebelarjev svoje čebele v vas Bukovce, 8 km oddaljeno od Ptujja, kjer je nasejane posebno dosti ajde. Med temi čebelarji sta tudi Franc Kenč, trgovec v Budini in Franc Lenarčič, upokojeni železniški uradnik iz Ptujja. Čebelnjake so postavili na zemljišču posestnika Franca Janžekoviča. Ponoči od 17. na 18. t. m. je Janžekovič, ko je že dremal, začel pri čebelnjakih ropot. Ko se je približal k čebelnjakom, so nenadoma začeli padati streli iz revolverjev. V tistem hipu pa je sprožil tudi Janžekovič iz svojega revolverja, nakar sta dve moški osebi zbežali v temno noč. K sreči od strelcev ni bil nikdo zadet. Nato je poklical domače in tudi obvestil orožnike, ki so prihiteli na kraj spopada. Nudil se jim je grozen prizor: 22 panjev, last gori imenovanih dveh, je ležalo na tleh prevrnjenih, čebele pa so bile zadušene. Pri čebelnjaku so našli lonce, v katerem je bila strupena brozga in galica ter brizgalka, kakor se rabi za škropljenje trsja v vinogradih. Razbojni-

Treniranje
in
Ki-Ki
bonbon!
Kjerkoli si bodi **Ki-Ki** povsodi!

PROIZVOD UNION, ZAGREB

ki so napravili okoli 6.000 Din Škode, ker so kakor rečeno, umorili s svojimi brezvestnim dejanjem vse čebele iz 22 panjev. Orožniki so se podali takoj na zasledovanje rokovnjačev in so dva sumljiva tipa aretirali in vklejena izročili sodišču, kjer dobita za svoje razbojništvo gotovo pošteno plačilo.

Nalezljive bolezni. V Ptujju in okolici se je pojavila davica in griza. Sedem oseb je že v izolirnici ptujske bolnišnice.

Nesreče in nezgode. Ivan Lah, posestnik v Gradišču, je padel s hleva tako nesrečno, da je dobil smrtno nevarne poškodbe na glavi. Enaka usoda je doletela posestnika Jožefa Arbajterja iz Beljskega vrha pri Zavrču. Padel je na škedenju in se težko poškodoval po vsem telesu. — Terezija Sedlačkova, 8-letna hčerka posestnika iz Pacinja, se je obeshala na voz nekega voznika, ki je vozil skozi vas; pri tem je padla pod voz in ji je kolo popolnoma zmečkalo desno stopalo. — Janeza Budjo, 2-letnega sinka posestnika iz Grabincev, je pa konj smrtno nevarno poškodoval na glavi. Vse ponesrečence so prepeljali v ptujsko bolnišnico.

Prijet kokosji tat. Orožniki so aretirali Franca Muzka, krojaškega pomočnika iz Tršca, ker je že dalje časa kradel kokosi in jih prodajal raznim trgovcem s perutnino.

Sport. Drava:Panonija 3:0 (1:0). — V nedeljo se je odigrala prijateljska nogometna tekma med SK Dravo in SK Panonijo, pri kateri je zmagala, kakor je zgoraj razvidno, domača SK Drava. Igra je bila zelo živahna in so domačini tokrat napeli vse sile, da dosežejo zaslužen zmago.

Tragična smrt plavalnega rekorderja.

Jean Hevger iz Herlema je bil večkrat odlikovan kot izborni plavalec. Priboril si je tudi prvenstvo v plavalnem sportu. Pred tedni pa ga je doletela žalostna usoda. Padel je po nesrečnem naključju v neki plitvi bazen, kjer je obležal nezavesten in se utopil.

Spominjajte se CMD

Jean Madelaigne:

Groza

Blizala se je noč. Tam gori se je pomikal težek oblak kakor velikanska gora proti obzorju, in za njim je vstajala nevihta hitreje, vedno hitreje proti zenu. Hiteli smo kar smo mogli, toda naše noge, ki so skoraj otrple zaradi dolgega bivanja v mrzli vodi, so nas jedva še nosile. Naenkrat pa nekdo prerušil gluh molk:

»Nemogoče, da bi pred nočjo prišli iz tega nesrečnega kraja. Morda bi bilo bolje, da si poiščemo kako zavetje pred vetrom in počakamo, da napoči dan.«

Hipoma je padla tema na zemljo. Korakajoč drug za drugim in glasno govoreč, da se ne bi izgubili, smo dospeli do nizkega jelkovega gozda ter odložili košare in mreže na tla ter se stisnili v krog. Mrtvo so stala drevesa, pripravljena vsak hip, da vzplamene. Naenkrat prereže tišino nad nami pretresljiv krik. Bil je kakor klic izgubljenega otroka ali prestrašeno meketanje osamele ovce.

»To je kljunač,« odgovori nekdo z mirnim glasom.

»Spominjam se večera,« nadaljuje nato, »ki je bil prav tak, kakor je današnji. Zgodilo se je isto in skoraj na istem kraju kakor zdaj. Toda nevihte ni bilo, a zato ni bilo nič manj neprijetno. Lovil sem ves dan ribe in prehitela me je tema, ki v tej dobi hitro nastopi. Moral bi hoditi najmanj dobrih pet četrt ure, da bi došel na cesto. Pogledal sem na uro

in videl, da je že sedem in da mi ostane še nekaj minut časa, preden nastopi noč. Gosta megla se je jela ovijati gor in dol, ki so rastle ob travnati poti in legala niže in niže kakor težak dim. Kmalu nisem več videl zemlje sto metrov pred seboj; okrog in okrog pa je megla prodirala vedno globlje.

»O,« sem pomislil, »treba se bo požuriti. Vsak čas utegne napočiti tema kakor v rogu in potem še ta ozka, za čevlji široka pot!...«

»Stisnil sem korak. Srce mi je začelo biti hitreje in začutil sem, kako mi pot moči sraja. V duhu sem se spomnil na podobne nesreče, in posebno na ono najnovejšo, ko je pastirica zablodila in se je čreda vrnila sama domov. Dejal sem si:

»Že štiri dni je, kar se je mala izgubila. Predolgo se tu muditi pač ne bo dobro.«

Mraz me je tresel po hrbtu. Nastopila je noč. Telovnik se mi je napil vlage in na ramenih me je mrazilo.

»Pa mala je vendar morala poznati puštinjo!...«

Pogledal sem znova na uro. Pet minut čez sedem. Kolikor sem mogel presoditi po tem, koliko časa sem že hodil, sem moral biti še dva kilometra oddaljen od ceste. Priznam, da bi bil takrat dal ne vem kaj, da bi čutil pod nogami namesto mehke zamolke in zavratne zemlje trda, odmevajoča tla deževne ceste in da bi videl v dolinah, kamor takrat megla še ni prodrla, svetle lučke vaških

hiš. Neznana groza me je grabila za vrat.

Hipoma pa mi srce poskoči v prsih, kakor da me hoče zadušiti. Neka stvar se me je dotaknila v tisti temi mehko-vlažni, tako hitro, da mi je megla planila v lice s svojim gostim dihom kakor za-ušnica. In zagledal sem nekoga z blodno glavo in v njej črno luknjo — usti, ki so nemo tulila v noč. In v tistem trenutku se je oglašil kljunač, strah mi je šinil v žile, in planil sem skokoma v temino pred seboj.

Ko sem se po strašnem naporu volje zavedel, mi je megla oklepala noge. Poti nikoder. Zaklel sem in skočil na desno. Povsod pustinja in bodičevje. Kot preganjana žival sem planil na levo in hitel skozi noč. Trnje me je rezalo v stegna. Hropeč sem se skušal oprostiti bodičevja, pot mi je lil s čela, padel sem... in... o groza!

Padel sem z rokami naprej in iz ust mi je planila strašna kletvica, ki je čudno odmevala v samotni temini. Padel sem in moje roke, moje razprostrte, slepe roke, v katerih se je tisti hip zgoščevala vsa sila in moč mojih čutov, so se pogreznile v ledeno mrzlo vlažno mehko-bo na tleh ležečega telesa.

Začutil sem dotik kože, kože, ki je bila napeta kakor na bobnu; potem sem otipal okroglost vratu, praznino zijajočih ust in trdoto malih zob. In tedaj mi je blaznost planila v ohromele možgane kakor samum in nič ne vem, kaj se je zgodilo potem.

Bilo je brez dvoma že precej pozno, ko me je zbudilo kratko nervozno lajanje loveče lisice, in bil sem ves moker od ledene rose. Vzpel sem se v tem na noge in se oprl na nekaj, ki je bilo kakor kako golo bedro. Vrnil se mi je spomin, toda groza se je razpršila. Vstal sem brez hitrice in začel brskati po žepih za vžigalicami. Bile so vlažne in nevoljen sem zamrmral. Nato sem nabral prgišče bodičevja, ga zapalil in položil na zemljo in se hitro ozrl okoli sebe, da najdem še kaj goriva. Ko je ogenj vzplamenel, sem se ozrl na mrtvo truplo. Ležalo je tako strašno nepremično in samotno, da mi je nov val groze planil v žile. Čevlji, spleteni iz brezja, so štrleli kvišku in se svetili od mokrote, in pod razmršenimi lasmi sem spoznal znani obraz.

Tako sem prebil noč ob truplu. Naslednje jutro so prišli ljudje iz vasi z oslom ter se napotili v smer, ki sem jo označil s palico, zasajeno poleg trupla, na njej pa sem privezal svoj robec. Truplo so odpeljali. Policija je začela poizvedovati. Bil sem aretiran, kajti izkazalo se je, da sem tistega dne, ko je deklica izgubila, ribaril prav na tistem kraju...

V tem trenutku so padle prve deževne kaplje in se razpršile na naših hrbtih. Na nebu je udaril blisk kakor žareč meč in nam vzel vid. Instinktivno smo se obrnili k človeku, ki je govoril.

Stal je s široko razprtimi, v daljavo zročimi očmi in se topo smejal. Pripravljaj se je, da odide, in mi se nisimo zgenili, da bi ga zadržali. Odšel je in noč je postala še temnejša kakor prej.

MARIJ SKALAN:

SEMISIRIS

Roman iz prazgodovine človeštva.

»Smo. Slava velikemu!«

Amarazis je splezal z obzidja in se napotil z Neferamisom in Ankamisom v ječo po Asarhadana, ki je ždel zlomljen na tleh. Voljno, brez vsakega upora, pa tudi brez tožbe in prošnje je dovolil, da so ga žreci najvišjega svetišča na Gori prihoda preoblekli v obredno oblačilo in mazili. Prav tako vdano je potem sledil povelju, naj sede v zlato nosilnico, katero so žreci dvignili na rame in jo odnesli do glavnih vrat dvornega obzidja, katerega so stražarji na stečaj odprli. Nepregledna množica, ki je bila zbrana pred dvorom, je izbruhnila v divje, vse uglasujoče tulenje in se razdelila na dvojce, da se je mogel po sredini razviti obredni spreved.

Na čelu je korakal poveljnik dvornih straž Amarazis v dragocenem oblačilu in v polni bojni opremi. Za njim je šla močna četa dvornih vojščakov, potem so se razvrstili Neferamis in drugi dostojanstveniki dvora, za nosilnico z zvezano žrtvijo je pa šel višji duhoven svetišča na Gori prihoda Ankamis z duhovni, žreci in obrednimi plesalkami. Nena-

vadni spreved je zaključila druga četa vojščakov, za njo se je pa zgrnila množica meščanov, meščank, sužnjev, mladine in otrok.

Iz plamenic in kadilnic so se dvigali v mokro ozračje oblaki dušilivega dima, tulenje elementov je pa prepletalo mrmranje duhovnov, ki so molili in peli obredne molitve, udarjali na gonge in pokrivače ter piskali na piščalke.

Asarhadan je bil sprva popolnoma otopel, da ni slišal ne tuljenja množice ne molitve duhovnov, počasi pa se je dočela prebuditi iz letargije in se zelo radovedno ozrl po sprevedu. Nenadoma ga je vsega prevzela neskončna radovednost, in ko da se vsa ceremonija njega prav nič ne tiče, je z zanimanjem opazoval vojščake, dostojanstvenike, duhovne, žrece in obredne plesalke, pa tudi one, ki so tvorili na obeh straneh gost špalir, krilili z rokami in kričali. Vse to se mu je zdelo neznansko zanimivo, celo posamezni obrazi so priklepali k sebi njegove misli. Opazoval je njihove poteze in skušal dognati kaj mislijo.

Potem je prisluhnil molitvi, pesmi ter

trušču gongov in glasbil. Nenevarno razločno, kot nikoli poprej v svojem življenju, je dojemal vsako besedo in vsak glas. Prevzelo ga je neko vzvišeno občutje, kakor človeka, ki je nepričakovano doživel nekaj nepopisno velikega.

Toda to občutje je prav tako naglo in nepričakovano izginilo, kakor se je pojavilo. Razbilo ga je strašno spoznanje, da ne prisostvuje obredu kot gledalec in poslušalec, marveč kot glavni akter, kot tisti, zaradi katerega so priredili vse to in mu namenili neizprosno nasilno smrt na žrtveniku svetega bika Apisa. Z grozo je doumel, da je zanj vse končano, da ne bo nikoli več objel in poljubil nje, ki je izpolnjevala vso njegovo mlado ljubezen, da se ne bo nikoli več družil in veselil s svojimi prijatelji in znanci in da se tudi ne bo več vrnil v domovino svojega očeta, faraona dežele jutrnjih planjav.

»Ta pot je pot konca,« je pomislil. »Ko bo končana, bo končano tudi moje življenje. Končano? Kaj se to pravi — končano? Smrt... Kaj je sploh smrt? Slovo od sveta, ki me obdaja in večna združitev z Njim, ki je veselje? Kdo nam je to prav za prav povedal, kdo razodel? Kdaj in komu? Mojim prednikom, ki so išli iz Njega? Tem tu, ki me vodijo na žrtvenik? In kaj potem? Bom sploh še to, kar sem? Se bom zavedal svojega

obstoja? Se bom spominjal vsega, kar je bilo?«

Vprašanje je podilo vprašanje, a na nobeno ni našel dokončnega odgovora. Zavedal se je določno samo enega, da ga prevzema groza pred smrtjo in bi rad še živel, tako nepopisno, neskončno rad. In iz teh misli se mu je porodila čudna otroška želja, da bi bil vsaj še za hip popolnoma sam sredi zelenega, v cvetju dehtečega gozda, da bi tekal po njem, plezal po drevesih in stikal za gnezdi pisanih ptic, kakor je nekoč kot še čisto majhen deček v deželi svojega očeta faraona, ko je pobegnil vzgojiteljem in so ga potem v smrti grozi klicali in iskali, on se jim pa nalašč ni hotel ogledati in pokazati.

»Se enkrat, samo še enkrat...« je prošil v sebi. »A potem bi bil prost,« je doumel. »Iskali bi me zama. Pobegnil bi iz smrti v življenje...«

Potem je vstala pred njim v vsej lepoti in mikavnosti podoba nje, zaradi katere so ga sklenili žrtvovati. Nikoli se mu ni zdela tako lepa, nikoli tako mila, dobra in obdarovana z vsemi čednostmi in vrlinami. Bila mu je učlovečena popolnost lepote in dobrote.

»Zaradi nje... Da, zaradi nje...« si je ponavljal. »Vredna je moje žrtve. Ni mi žal. A kaj bo storila, ko me ne bo več? Bo izpolnila svojo obljubo? Mi bo ostala zvesta? Ali...«

Sport

Jugoslovenska lahkoatletika reprezentanca sestavljena.

Jugoslovenska lahkoatletika zveza je na svoji ponedeljkovi seji določila jugoslovansko reprezentanco, ki nas bo zastopala na Balkanskih igrah v Zagrebu, ki se pričnejo v nedeljo 26. t. m. Moštvo je sestavljeno takole: 100 in 200 m: Bauer (Parčev) in Kovačič (Ljubljana); 400 m: Nikhazi in Banšček (Parčev); 800 m: Nikhazi (Parčev) in Zorka (Ljubljana); 1500 m: Krevs in Goršek (Ljubljana); 5000 m: Bručan in Krevs (Ljubljana); 10.000 m: Bručan (Ljubljana) in Starman (Železničar, Maribor); Maratonski tek: Šporn, Belas, Starman, Zemljak, Vidovič, Koren; 100 m z zaprekami: dr. Buratović in Ivanović; 400 m z zaprekami: Stevanović in Banšček; Štacija 4x400 m: Banšček, Madžarevič, Banšček in dr. Buratović; disk: Kleut in Ambrozij; disk, helenski stil: Kleut in dr. Narančič; kopje: Kovačević in Nikolič; kladivo: Gojič in Stepišnik; skok v višino: dr. Buratović in Martini; skok v daljavo: dr. Buratović in Cvijetič; troskok: Mikič in Mioković; skok s palico: Bakov in Feigel.

Poverjenišvo JLAS, službeno. Jutri, v sredo 23. t. m. ob 19. bo v Aljaževi sobi hotela »Orel« seja opolnomočenih delegatov klubov in sodnikov. Dnevni red: Balkanske igre v Zagrebu in gostovanje bolgarske reprezentance dne 6. septembra v Mariboru. Poverjenik.

Slovansko motociklistično prvenstvo bo 8. in 9. septembra v Zagrebu. Sodelovalci bodo reprezentance Bolgarije, Češkoslovaške, Poljske in Jugoslavije.

Jugoslavija-Poljska. V nedeljo 26. tm. bo v Subotici meddržavna nogometna tekma med reprezentancama Poljske in Jugoslavije.

Glasbeno življenje našega podeželja

Prvi nastop glasbenega društva »Jelka« pri Sv. Lovrencu na Pohorju.

Glasbena prireditelja. V našem lepem in idiličnem trgu klieje novo življenje. Našla se je skupina idealnih ljudi, ki so si ustanovili novo glasbeno društvo »Jelka«. Duša vsemu gibanju je učitelj Jos. Petrun, ki z vso vnemo vodi petje in goji tudi druge panoge glasbe.

V nedeljo 19. t. m. je novo društvo priredilo svoj prvi koncert v gosto zasedeni dvorani tukajšnje Hranilnice. Pred pričetkom koncerta je spregovoril predsednik Ipavčeve župe prof. Vasilij Mirk o pomenu in potrebi novega glasbenega

društva zlasti za šentlovrenški okoliš, pozdravil svojega novega člana, ki naj v znamenju glasbe zbira v svojih vrstah vse ljudi brez razlike stanu in načel in ki naj goji našo lepo slovensko in jugoslovansko pesem z ono ljubeznijo, ki se ne straši žrtve, in je pozval tudi občinstvo, naj krepko podpira društvo, ki je nastalo iz krvave potrebe.

»Jelka« in šentlovrenčanom je prinesel pozdrav tudi g. Fran Aysenak v imenu pevskega zbora Gl. Matice Maribor, ki je lani skoro v istem času tu koncertiral, in v imenu »Lune« iz Krčevine. Nato se je razvil zanimiv program, ki so ga izpolnili društveni moški in mešani zbor ter tamburaški zbor. Vse tri skupine imajo dobre predpogoje za nadaljni razvoj. Glasovi so lepi in mehki, pevci in tamburaši disciplinirani. Vse točke so bile pozdravljene z močnimi aplavzi, posebno pa »Oj planine« in sklepna točka »Planinska roža«, a tudi mnoge narodne pesmi ter zadnji dve točki tamburaškega zbora. Videlo se je vsem, da so bili za nastop temeljito pripravljeni, kar je še posebna zasluga Petrunova. Občinstvo je z velikim zadovoljstvom zapuščalo dvorano in bilo polno hvale o uspelem koncertu. Želimo društvu, da naj nadaljuje po tej poti in se trajno izpopolnjuje, tako da postane za naš kraj davno zaželeno središče kulturnega delovanja.

Razblinjene zgodovinske laži

Ljubavna pisma Katarine II.

Zgodovina nam pove, da so skušali revolucionarji naslikati vse vladavine v čim grši luči. Pri tem svojem poslu se niso ozirali na zgodovinske resnice in ne na resnične dogodke. Tako so francoski revolucionarji prikazovali fevdalno vladavino v luči brutalnosti samih ljudozrtev. Sodobni socialistični in komunistični revolucionarji slikajo buržuazijo kot neko strašno pošast, ki se hrani s človeškim mesom in pije človeško kri. Vprašanje pa je, kako bodo bodoči revolucionarji za sto let prikazali socialistične vlade. Resnica je, da prinese vsak čas nekaj dobrega in nekaj zla.

Boljševiška vlada v Rusiji je pred kratkim odredila, da se morajo obelodaniti in objaviti vsi dokumenti o intimnem življenju bivših ruskih carjev, ki so shranjeni v carskem arhivu. Vlada namerava na ta način čimbolj kompromitirati nekdanjo moč ruskega carstva. V gotovem pogledu pa je sovjetska odredba koristna, ker bodo morebiti nekateri važni dokumenti rešeni prahu in molov in bodo imeli zgodovinarji priliko odgrniti težke gardine, za katerimi se je skrivalo marsikaj, kar širši javnosti ni bilo znanega in bo osvetljen marsikateri dogodek v čisto drugačni luči. Naravno je, da vse te listine

ne bodo samo kompromitirale bivših carjev in caric, marveč jih bodo tu in tam prikazale v simpatičnejši luči, kakor so bili doslej prikazani. Nekaj sličnega se je zgodilo že z ljubavno korespondenco carice Katarine II., ki je bila pred nedavnim obelodanjena z namenom, da jo naslika kot nemoralno ženo v njenem intimnem življenju. Doslej je bilo objavljeno že 357 ljubavnih pism, ki jih je Katarina pisala svojemu ljubčku maršalu Aleksandroviču Potemkinu. Toda v teh ljubavnih pismih »Semiramide« severa ni nič kaj takega, kar bi metalo na njo slabo senco. Nasprotno, pisma izpričujejo veliko naivnost mogočne carice, kakršne bi ji nikdo na svetu ne pripisoval.

Znano je, da se je Katarina zaljubila v 37letnega Aleksandroviča, ko je bila stara 50 let. Njena pisma so polna materinske skrbi in prežeta z občutno ljubeznijo, ki jo le redko srečavamo na življenjski poti. V pismih naziva Katarina svojega izvoljenca s sladkimi nazivi; on je bil njen golobček, zlati fazanček, srčkani fantek itd. Ko je nekoč njen Aleksandrovič obohel, mu je pisala nad 20 pism, v katerih je izražala neprestano skrb in strah, da ji umre. Iz vseh pism pa se vidi, da je bilo v Katarini zelo malo cinizma in da ni bila zdaleč taka, kakor so jo slikali pisatelji in romanopisci.

Mali oglasi

Posest

NAPRODAJ POSESTVO
v bližini železniške postaje Ruše z gostilno, žago in lesno industrijo. Cena približno 500.000 Din, plačljivo deloma tudi z vložnimi knjižicami mariborskih denarnih zavodov. Informacije daje Posojilnica v Rušah. 3429

Službo išče

ABSOLVENTKA
meščanske šole išče mesto k otrokom. Naslov v upravi »Večernika«. 3446

Prodaj

ŠIVALNE STROJE,
kolesa in otroške vozičke prodaja po ugodnih cenah Alojz Ussar, Trubarjeva ul. 9-1. 2540

NAPRODAJ:

2 močni postelji à 90, 2 omari, trdi les, à 220, omara s 4 predači 120, ovalna miza, trdi les, 130, stoli à 15, mali sedežni divan 130, spalnica iz trdega lesa s tremi marmornatimi ploščami 1900, dve volneni madraci 220, Ruška c. 3-1. desno. 3449

Službo dobi kuharica

pri trgovski družini v Ptuj. Istotam se sprejme vajenec v trgovino z manufakturo. Informacije se dobe v pisarni Dr. Remca. 3451

Vinogradniki, pozor!

Proda se po zelo nizki ceni razna vinska posoda od 50—330. Vprašati med uradnimi urami v Posojilnici Slovenski trg št. 5 Ptuj.

Gospodarske vesti

Za povzdigo našega mlekarstva. Letos v oktobru bo v Beogradu mlekarski kongres za vso državo. Na kongresu bodo obravnavali vsa vprašanja, ki zadevajo stanje, zaščito, pospeševanje in napredek našega mlekarstva. Na programu je tudi osnutek mlekarskega zakona.

Zrcalo našega gospodarstva. Društvo industrijev in trgovcev v Ljubljani objavlja za dobo od 1. do 10. t. m. naslednjo statistiko. (Številke v oklepaju se nanašajo na isto dobo v lanskem letu.) Otvorjeni konkurzi: v dravski banovini 1 (1), savski, Beogradu, Zemunu in Pančevu — (1), vrbavski, drinski, zetski, donavski in moravski — (—), primorski 1 (—), vrdarski 1 (2); razglašene prisilne poravnave izven konkurza: v dravski banovini 1 (—), savski 2 (—), vrbavski, primorski in vrdarski 1 (—), primorski, zetski, Beogradu, Zemunu ter Pančevu — (—), moravski 2 (—); končana konkurzna postopanja: v dravski banovini 2 (—), savski 1 (3), vrbavski, primorski, zetski, moravski, vrdarski ter Beogradu, Zemunu in Pančevu — (—), drinski 3 (2), donavski 1 (1); potrjene prisilne poravnave: v dravski banovini: 4 (—), savski 1 (4), vrbavski (2), primorski in moravski — (1), drinski, zetski in donavski — (—), vrdarski 1

Službo dobi

IZURJENA PLETILJA
v nogavicah in fazoni se sprejme. Cela oskrba v hiši. Stroja pletarna Frankopanova 5, Maribor. 3394

Stanovanje

GOSPOD
išče stanovanje z vso oskrbo in dobro domačo hrano. Pomudbe na upravo pod »Poštene«. 3444

Hrano odda

DVA GOSPODA
sprejemni na hrano. Koroška cesta 27. 3448

Naznanilo

Vljudno sporočam, da se g. Ivan Domiter ne nahaja več pri meni v službi in da nima več pravice, v mojem imenu sklepati nobenih trgovskih pogodb niti ne sme sprejemati nobenega inkasa v nobeni obliki. Z odl. spoštovanjem.

Anton Golež
Maribor
3450